

מדינת ישראל
משרד החינוך

סוג הבחינה: א. בגרות לבתי ספר על-יסודיים
ב. בגרות לנבחנים אקסטרניים
מועד הבחינה: קיץ תשע"ו, 2016
מספר השאלון: 136,001206

תנ"ך

2 יחידות לימוד

הוראות לנבחן

- א. משך הבחינה: שעתיים וארבעים וחמש דקות.
- ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה חמישה פרקים.
פרק ראשון	—	ספר בראשית	—	(12x2)	—	24 נקודות
פרק שני	—	היסטוריוגרפיה ונבואה	—	(20x2)	—	40 נקודות
פרק שלישי	—	נושאי החובה	—	(6x3)	—	18 נקודות
פרק רביעי	—	נושאי ההרחבה	—	(6x1)	—	6 נקודות
פרק חמישי	—	קטע שלא נלמד	—	(4x3)	—	<u>12 נקודות</u>
	—	סה"כ	—		—	100 נקודות
- ג. חומר עזר מותר בשימוש: תנ"ך שלם בלי פירושים, בלי תוספות ובלי תרגום. מותר להשתמש בתנ"ך שיש בו מפות.
- ד. הוראות מיוחדות: (1) אל תעתיק את השאלה; כתוב את מספרה בלבד. (2) התרכז בנושא. שים לב לכתב, לכתיב ולפיסוק.

הערה: בקטעים מן התנ"ך השם המפורש בא בצורת ה'.

כתוב במחברת הבחינה בלבד, בעמודים נפרדים, כל מה שברצונך לכתוב בטיוטה (ראשי פרקים, חישובים וכדומה).
שום "טיוטה" בראש כל עמוד טיוטה. רישום טיוטות כלשהן על דפים שמחוץ למחברת הבחינה עלול לגרום לפסילת הבחינה!

ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר ומכוונות לנבחנות ולנבחנים כאחד.

ב ה צ ל ח ה !

/המשך מעבר לדף/

ה ש א ל ו ת

פרק ראשון — ספר בראשית (24 נקודות)

ענה על שתי השאלות 1-2.

בכל שאלה ענה על סעיף א — חובה (7 נקודות) ועל אחד מן הסעיפים ב-ג (5 נקודות).

(לכל שאלה — 12 נקודות)

1. קרא בראשית, ב' 4-17.

ד אֱלֹהֵי תוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ בְּהִבְרָאָם בְּיוֹם עֲשׂוֹת הַהַיְוָה
ה אֱלֹהִים אֶרֶץ וְשָׁמַיִם: וְכֹל וְשִׁיחַ הַשָּׂדֶה טָרֵם יִהְיֶה בָאָרֶץ וְכֹל־
ו עֵשֶׂב הַשָּׂדֶה טָרֵם יִצְמַח כִּי לֹא הִמְטִיר הַהַיְוָה אֱלֹהִים עַל־הָאָרֶץ
ז וָאָדָם אִין לַעֲבֹד אֶת־הָאֲדָמָה: וְאָדָם יַעֲלֶה מִן־הָאָרֶץ וְהִשְׁקָה
ח אֶת־כָּל־פְּנֵי הָאֲדָמָה: וַיִּצְרֶה הַהַיְוָה אֱלֹהִים אֶת־הָאָדָם עֶפְרָיִם
ט מִן־הָאֲדָמָה וַיִּפַּח בְּאַפָּיו נִשְׁמַת חַיִּים וַיְהִי הָאָדָם לְנֶפֶשׁ חַיָּה:
י וַיִּטֶּע הַהַיְוָה אֱלֹהִים גֶּן בְּעֵדֶן מִקְדָּם וַיִּשְׁם שֵׁם אֶת־הָאָדָם אָדָם
יא וַיִּצְרֶה: וַיִּצְמַח הַהַיְוָה אֱלֹהִים מִן־הָאֲדָמָה כָּל־עֵץ נֹחַמָד לַמְרֵאָה
יב וְטוֹב לְמֵאֲכָל וְעֵץ הַחַיִּים בְּתוֹךְ הֶגְן וְעֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרָע: וְנָהָר
יג יֵצֵא מֵעֵדֶן לְהִשְׁקוֹת אֶת־הֶגְן וּמִשָּׁם יִפְרָד וְיִהְיֶה לְאַרְבַּעַה
יד רְאשִׁים: שֵׁם הָאֶחָד פִּישׁוֹן הוּא הַסֹּבֵב אֶת כָּל־אֶרֶץ הַחַוִּילָה
טו אֲשֶׁר־שָׁם הַזָּהָב: וְזָהָב הָאָרֶץ הַהִוא טוֹב שֵׁם הַבְּדֵלָח וְאֶבֶן
טז הַשָּׁהָם: וְשֵׁם־הַנְּהָר הַשְּׁנַיִ גִּיחוֹן הוּא הַסּוֹבֵב אֶת כָּל־אֶרֶץ
יז כּוּשׁ: וְשֵׁם הַנְּהָר הַשְּׁלִישִׁי חַדְקֵל הוּא הַהֹלֵךְ קִדְמַת אַשּׁוּר
יח וְהַנְּהָר הָרְבִיעִי הוּא פָרָת. וַיִּקַּח הַהַיְוָה אֱלֹהִים אֶת־הָאָדָם
יט וַיִּנְחֵהוּ בְּגַן־עֵדֶן לַעֲבֹדָה וּלְשִׁמְרָה: וַיִּצְוֶה הַהַיְוָה אֱלֹהִים עַל־הָאָדָם
כ לאמֹר מְכֹל עֵץ־הֶגְן אֲכָל תֹּאכַל: וּמִעֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרָע לֹא
כא תֹּאכַל מִמֶּנּוּ כִּי בְיוֹם אֲכָלְךָ מִמֶּנּוּ מוֹת תָּמוּת:

ענה על סעיף א (חובה).

א. קרא פסוקים 5-7 ופסוקים 15-17 בקטע שלפניך וגם **בראשית**, א', 26-30. יש הטוענים כי המעמד של האדם בפרק א' גבוה יותר ממעמדו בפרק ב'. בסס טענה זו על שתי ראיות מן הכתוב, והסבר כל אחת מן הראיות.

ענה על אחד מן הסעיפים ב-ג.

ב. יש המפרשים כי בעקבות האכילה מפרי עץ הדעת התעורר באדם ובחיה היצר המיני.

(1) הסבר כיצד הנאמר ב**בראשית**, ג', 7 עשוי לתמוך בפירוש זה. (2 נקודות)

(2) קרא גם **בראשית**, ד', 1.

הסבר כיצד שם העץ "עץ הדעת" והמסופר בפרק ד', 1 עשויים לבסס פירוש זה.

(3 נקודות)

ג. קרא פסוק 7 בקטע שלפניך ואת הקטע מן המיתוס הבבלי "אנומה אליש"

(לוח שישי, שורות 29-34) שלפניך:

"קִנְגוּ, הוּא אֲשֶׁר חָרַר מְדוּן,

עוֹרֵר אֶת תְּאֻמַּת וִיאֶסוֹר מִלְחָמָה."

לְכֹדוּהוּ וְהַחֲזִיקוּהוּ לִפְנֵי אָאָה,

שָׁתוּ עֲלָיו אֲשֶׁם, בָּתְרוּ וְרִידֵי דְמוֹ-

בְּדְמוֹ בְּרָא (אָאָה) אָדָם,

נִתַּן (עֲלָיו) עֲמַל הָאֱלִים - וְאֵת הָאֱלִים שִׁלַּח.

(1) על פי הקטע מ**בראשית**, ב' ועל פי הקטע מ"אנומה אליש" שלפניך, מהו החומר

שהאדם נברא ממנו? (2 נקודות)

(2) על סמך החומרים שהזכרת בתת-סעיף (1), באיזה מן הקטעים הדמיון בין האדם

לאל הבורא רב יותר, לדעתך? נמק את תשובתך. (3 נקודות)

2. קרא בראשית כ"ב, 1-19.

א וַיְהִי אַחֲרֵי הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וְהָאֱלֹהִים נִסָּה אֶת־אַבְרָהָם וַיֹּאמֶר
ב אֵלָיו אַבְרָהָם וַיֹּאמֶר הֲנִנִּי: וַיֹּאמֶר קַח־נָא אֶת־בְּנֶךָ אֶת־
יְחִידְךָ אֲשֶׁר־אָהַבְתָּ אֶת־יִצְחָק וְלֶךְ־לְךָ אֶל־אֶרֶץ הַמִּזְרֵה
ג וְהַעֲלֵהוּ שָׁם לְעֹלָה עַל אֶחָד הַהָרִים אֲשֶׁר אָמַר אֵלֶיךָ: וַיִּשְׁפֹּם
אַבְרָהָם בַּבֶּקֶר וַיַּחֲבֹשׂ אֶת־חֲמורוֹ וַיִּקַּח אֶת־שְׁנֵי נַעֲרָיו אֹתוֹ
וְאֵת יִצְחָק בְּנֵוֹ וַיִּבְקַע עֲצֵי עֹלָה וַיִּקַּס וַיִּלְךְ אֶל־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר־
ד אָמַר־לוֹ הָאֱלֹהִים: בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי וַיִּשָּׂא אַבְרָהָם אֶת־עֵינָיו
ה וַיִּרְא אֶת־הַמָּקוֹם מֵרְחֹק: וַיֹּאמֶר אַבְרָהָם אֵל־נַעֲרָיו שְׁבוּ־לָכֶם
וּפֹה עִם־הַחֲמור וְאֲנִי וְהַנֶּעֱר נֵלְכָה עַד־כֹּה וְנִשְׁתַּחֲוֶה וְנִשְׁוֹבָה
ו אֵלֵיכֶם: וַיִּקַּח אַבְרָהָם אֶת־עֲצֵי הָעֹלָה וַיִּשֶׂם עַל־יִצְחָק בְּנֵוֹ
ז וַיִּקַּח בָּיְדוֹ אֶת־הָאֵשׁ וְאֶת־הַמַּאֲכָלֹת וַיֵּלֶכֶוּ שְׁנֵיהֶם יַחְדָּו:
ח וַיֹּאמֶר יִצְחָק אֶל־אַבְרָהָם אָבִיו וַיֹּאמֶר אָבִי וַיֹּאמֶר הֲנִנִּי בְנֵי
ט וַיֹּאמֶר הִנֵּה הָאֵשׁ וְהָעֵצִים וְאִיֵּה הִשָּׂה לְעֹלָה: וַיֹּאמֶר אַבְרָהָם
ס אֱלֹהִים יְרַאֲה־לוֹ הִשָּׂה לְעֹלָה בְנֵי וַיֵּלֶכֶוּ שְׁנֵיהֶם יַחְדָּו: וַיָּבֹאוּ
אֶל־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אָמַר־לוֹ הָאֱלֹהִים וַיִּבֶן שָׁם אַבְרָהָם אֶת־
ז' הַמִּזְבֵּחַ וַיַּעֲרֹךְ אֶת־הָעֵצִים וַיַּעֲקֹד אֶת־יִצְחָק בְּנֵוֹ וַיִּשֶׂם אֹתוֹ
י עַל־הַמִּזְבֵּחַ מִמַּעַל לָעֵצִים: וַיִּשְׁלַח אַבְרָהָם אֶת־יִדוֹ וַיִּקַּח
יא אֶת־הַמַּאֲכָלֹת לִשְׂחֹט אֶת־בְּנֵוֹ: וַיִּקְרָא אֵלָיו מִלֵּאךְ ה':
יב מִן־הַשָּׁמַיִם וַיֹּאמֶר אַבְרָהָם וְאַבְרָהָם וַיֹּאמֶר הֲנִנִּי: וַיֹּאמֶר אֶל־
יג תִּשְׁלַח יָדְךָ אֶל־הַנֶּעֱר וְאַל־תַּעַשׂ לוֹ מְאוּמָה כִּי־עַתָּה יָדַעְתִּי
יד כִּי־יִרְא אֱלֹהִים אֶתָּה וְלֹא חָשַׁכְתָּ אֶת־בְּנֶךָ אֶת־יְחִידְךָ מִמֶּנִּי:
יז וַיִּשָּׂא אַבְרָהָם אֶת־עֵינָיו וַיִּרְא וְהִנֵּה־אֵיל אֶחָד נֹאחַז בְּסַבָּךְ
יח בְּקִרְנָיו וַיִּלְךְ אַבְרָהָם וַיִּקַּח אֶת־הָאֵיל וַיַּעֲלֵהוּ לְעֹלָה תַּחַת
יט בְּנֵוֹ: וַיִּקְרָא אַבְרָהָם שֵׁם־הַמָּקוֹם הַהוּא ה': וַיִּרְאֵה אֲשֶׁר
כ אָמַר הַיּוֹם בְּהַר ה': יִרְאֵה: וַיִּקְרָא מִלֵּאךְ ה': אֶל־אַבְרָהָם
כא שְׁמֵית מִן־הַשָּׁמַיִם: וַיֹּאמֶר כִּי נִשְׁבַּעְתִּי נְאֻם ה': כִּי יַעַן אֲשֶׁר
כב עָשִׂיתָ אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה וְלֹא חָשַׁכְתָּ אֶת־בְּנֶךָ אֶת־יְחִידְךָ: כִּי־
כג בָּרַךְ אֲבִרְכְךָ וְהִרְבֵּה אֲרַבְּהָ אֶת־זַרְעֶךָ כְּכּוֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם וְכִחֹל
כד אֲשֶׁר עַל־שַׁפְתֵי הַיָּם וַיִּרְשׂ זַרְעֶךָ אֶת שְׂעַר אֵיבָיו: וְהִתְבָּרְכוּ

יט בְּזֶרַעַךְ כָּל גּוֹיֵי הָאָרֶץ יִקְבּוּ אֶתְּךָ שְׂמֵעַתָּה בְּקִלִּי: וַיֵּשֶׁב אַבְרָהָם
אֶל־נַעֲרָיו וַיִּקְמוּ וַיֵּלְכוּ יַחְדָּו אֶל־בְּאֵר שֶׁבַע וַיֵּשֶׁב אַבְרָהָם
בְּבְאֵר שֶׁבַע:

ענה על סעיף א (חובה).

א. קרא פסוקים 1-3 בקטע שלפניך.

(1) ציין מה הן שלוש ההוראות של ה' לאברהם, על פי סדר הופעתן. הסבר מדוע הן מובאות בסדר זה. (4 נקודות)

י. (2) בפסוק 3 יש רצף של פעולות המעידות על הדרך שבה מילא אברהם את צו ה'. מה אפשר ללמוד על אברהם מן הדרך שבה מילא את צו ה'? (3 נקודות)

ענה על אחד מן הסעיפים ב-ג.

ב. בקטע שלפניך מתוארת מערכת יחסים קרובה ואוהבת בין אב לבן.

בסס קביעה זו על שתי ראיות מן הכתוב, והסבר כל אחת מן הראיות.

ג. קרא פסוק 12 בקטע שלפניך וגם את דברי י' אבישור:

[בכנען] [...] ידועים מקרים שבעת סכנה הקריב האב [...] את בנו לאלוהיו כדי להרחיק את

הסכנה ולהביא ישועה אלוהית.

(יצחק אבישור, עולם התנ"ך, בראשית)

(1) הסבר מהי מטרת הקרבת הבנים בכנען בעת העתיקה, ומהי המטרה של עקדת יצחק. (3 נקודות)

(2) קרא פסוקים 10-13 בקטע שלפניך.

ציין מהו ההבדל בין המעשה של אברהם ובין המעשה המתואר בקטע המצוטט שלפניך. (2 נקודות)

פרק שני — היסטוריוגרפיה ונבואה (40 נקודות)

ענה על שתיים מן השאלות 3-5.

בכל שאלה שבחרת, ענה על סעיף א — חובה (8 נקודות) ועל שניים מן הסעיפים ב-ד (לכל סעיף — 6 נקודות).
(לכל שאלה — 20 נקודות)

3. קרא מלכים א, י"ט, 1-18.

וַיַּגֵּד אֶחָאֵב

א

לְאִיזֶבֶל אֵת פֶּלֶאֲשֶׁר עָשָׂה אֱלֹהֵיוּ וְאֵת פֶּלֶאֲשֶׁר הָרַג אֶת־

ב פֶּלֶאֲשֶׁר הַנְּבִיאִים בַּחֶרֶב: וַתִּשְׁלַח אִיזֶבֶל מְלָאֲךָ אֶל־אֱלֹהֵיוּ לֵאמֹר

כֹּה־יַעֲשׂוּן אֱלֹהִים וְכֹה יוֹסֶפוּן כִּי־כַעַת מַחֵר אֲשִׁים אֶת־נַפְשִׁיךָ

ג כִּנְפֹשׁ אֶחָד מֵהֶם: וַיֵּרָא וַיִּקַּם וַיֵּלֶךְ אֶל־נַפְשׁוֹ וַיָּבֵא בְּאֵר שֶׁבַע

ד אֲשֶׁר לַיהוּדָה וַיִּנַּח אֶת־נַעֲרוֹ שָׁם: וְהוּא־הֵלֶךְ בַּמִּדְבָּר דֶּרֶךְ יוֹם

וַיָּבֵא וַיֵּשֶׁב תַּחַת רֹתֵם אַחַת וַיִּשְׁאַל אֶת־נַפְשׁוֹ לְמוֹת וַיֹּאמֶר וְ

אֶחָד

ה רֵב עֵתָה הֲיֵהָ קַח נַפְשִׁי כִּי לֹא־טוֹב אֲנִי מֵאֲבֹתִי: וַיִּשְׁכַּב

וַיִּישָׁן תַּחַת רֹתֵם אֶחָד וְהִנֵּה־זֶה מְלָאֲךָ נֹגֵעַ בּוֹ וַיֹּאמֶר לוֹ קוּם

ו אֲכֹל: וַיִּבֹט וְהִנֵּה מִרְאֲשֵׁתוֹ עֵגֶת רִצְפִים וְצַפְחַת מַיִם וַיֹּאכַל

ז וַיִּשֶׁת וַיֵּשֶׁב וַיִּשְׁכַּב: וַיֵּשֶׁב מְלָאֲךָ הֲיֵהָ שְׁנֵית וַיִּגַּע־בּוֹ וַיֹּאמֶר

ח קוּם אֲכַל כִּי רֵב מִמֶּךָ הַדֶּרֶךְ: וַיִּקַּם וַיֹּאכַל וַיִּשְׁתֶּה וַיֵּלֶךְ

ט בְּכַח וְהֵאכִילָהּ הֵיחָא אַרְבַּעַיִם יוֹם וְאַרְבַּעַיִם לַיְלָה עַד הַר

יֵהוּא הַחֵרֶב: וַיָּבֵא־שָׁם אֶל־הַמַּעֲרָה וַיֵּלֶן שָׁם וְהִנֵּה דְבַר־

יא הֲיֵהָ אֱלֹהֵי וַיֹּאמֶר לוֹ מִה־לֶּךָ פֹּה אֱלֹהֵיוּ: וַיֹּאמֶר קִנְאָה קִנְאָתִי

יב לַ־הֲיֵהָ אֱלֹהֵי עֲבָאוֹת כִּי־עֲזָבוּ בְרִיתְךָ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת־

יג מִזְבְּחֹתֶיךָ הָרְסוּ וְאֶת־נְבִיאֶיךָ הָרְגוּ בַחֶרֶב וְאוֹתָר אֲנִי לְבָדִי

יד וַיִּבְקְשׂוּ אֶת־נַפְשִׁי לְקַחְתָּהּ: וַיֹּאמֶר צֵא וְעַמַּדְתָּ בַּהַר לִפְנֵי

טו הֲיֵהָ וְהִנֵּה הֲיֵהָ עֹבֵר וְרוּחַ גְּדוּלָּה וַחֲזֹק מִפָּרֶק הָרִים וּמִשִּׁבְרֵי

טז סִלְעִים לִפְנֵי הֲיֵהָ לֹא בְרוּחַ הֲיֵהָ וְאַחַר הָרוּחַ רָעַשׁ לֹא בְרַעַשׁ

יז הֲיֵהָ: וְאַחַר הָרַעַשׁ אֵשׁ לֹא בָאֵשׁ הֲיֵהָ וְאַחַר הָאֵשׁ קוֹל

יח דְּמִמָּה דָקָה: וַיְהִי כִשְׁמַע אֱלֹהֵיוּ וַיִּלֹּט פָּנָיו בְּאַדְרָתוֹ

יט וַיֵּצֵא וַיַּעֲמֵד פֶּתַח הַמַּעֲרָה וְהִנֵּה אֱלֹהֵי קוֹל וַיֹּאמֶר מִה־לֶּךָ

כ פֹּה אֱלֹהֵיוּ: וַיֹּאמֶר קִנְאָה קִנְאָתִי לַ־הֲיֵהָ אֱלֹהֵי עֲבָאוֹת

כא כִּי־עֲזָבוּ בְרִיתְךָ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת־מִזְבְּחֹתֶיךָ הָרְסוּ וְאֶת־

כב נְבִיאֶיךָ הָרְגוּ בַחֶרֶב וְאוֹתָר אֲנִי לְבָדִי וַיִּבְקְשׂוּ אֶת־נַפְשִׁי

כג לְקַחְתָּהּ: וַיֹּאמֶר הֲיֵהָ אֱלֹהֵי לֶךָ שׁוּב לְדַרְכְּךָ

מְדַבֵּרָה דְמִשְׁק וּבָאת וּמְשַׁחַת אֶת־חֹזְאֵל לְמֶלֶךְ עַל־אָרֶס:
 טז וַיֵּאת יְהוָה בֶּן־נְמוּשֵׁי תִמְשַׁח לְמֶלֶךְ עַל־יִשְׂרָאֵל וְאֶת־אֱלִישֶׁע
 יז בֶּן־שַׁפְטָן מֵאַבְל מְחֹלָה תִמְשַׁח לְנָבִיא תַחְתִּיךָ: וְהָיָה הַנְּמַלֵּט
 מִחֶרֶב חֹזְאֵל יָמִית יְהוָה וְהַנְּמַלֵּט מִחֶרֶב יְהוָה יָמִית אֱלִישֶׁע:
 יח וְהִשְׂאֵרְתִּי בְיִשְׂרָאֵל שִׁבְעַת אֲלָפִים כָּל־הַבְּרָפִים אֲשֶׁר לֹא־
 כָּדְעוּ לַבַּעַל וְכָל־הַפָּה אֲשֶׁר לֹא־נָשַׁק לוֹ:

ענה על סעיף א (חובה).

א. קרא פסוקים 1-10 בקטע שלפניך.

(1) על פי פסוקים אלה, מהו הלך הרוח שאליהו שרוי בו? בסס את דבריך על הכתוב.

(2 נקודות)

(2) הסבר שתי סיבות להלך רוח זה. בסס את דבריך על הכתוב. (6 נקודות)

ענה על שניים מן הסעיפים ב-ד.

ב. (1) בקטע שלפניך מלאך ה' פונה אל אליהו פעמיים ואומר לו לאכול.

מהו הדבר שהוסיף המלאך בפנייתו השנייה לאליהו, ומהי הסיבה לתוספת זו?

(3 נקודות)

(2) המילה "רב" מוזכרת בדברי אליהו בפסוק 4 ובפנייה השנייה של מלאך ה' לאליהו

בפסוק 7.

הסבר את משמעות המילה "רב" על פי הקשרה בכל אחד מן הפסוקים.

(3 נקודות)

ג. קרא פסוק 10 בקטע שלפניך.

(1) אליהו מאשים את העם בכמה מעשים חמורים. ציין שניים מהם. (2 נקודות)

(2) קרא פסוקים 15-18 בקטע שלפניך.

לדעתך, האם ה' מקבל את דברי ההאשמה של אליהו? הסבר, ובסס את דבריך על

הכתוב. (4 נקודות)

ד. ממחזור סיפורי אליהו נראה שאליהו היה נביא קיצוני ובלתי מתפשר.

(1) על פי פסוקים 11-12, בדברי ה' מובעת ביקורת על התנהגות זו של אליהו.

הסבר קביעה זו. (3 נקודות)

(2) על פי פסוקים 11-14 בקטע שלפניך, האם הבין אליהו את הביקורת הזאת של ה'

ולמד ממנה? בסס את דבריך על הכתוב. (3 נקודות)

מלכים ב, ט"ו, 22-1

א בשנת עשרים ושבע שנה לירבעם מלך ישראל מלך עזריה בן אמציה מלך יהודה: בן־שש עשרה שנה היה במלכו וחמשים ושתים שנה מלך בירושלם ושם אמו יכליהו מירושלם: ויעש הישר בעיני ה' ככל אשר־עשה אמציהו אביו: רק הבמות לא־סרו עוד העם מזבחים ומקטרים בבמות: וינגע ה' את־המלך ויהי מצרע עד־יום מתו וישב בבית החפשית ויותם בן־המלך על־הבית שפט את־עם הארץ: ויתר דברי עזריהו וכל־אשר עשה הלא־הם כתובים על־ספר דברי הימים למלכי יהודה: וישב עזריה עס־אבתיו ויקברו אתו עס־אבתיו בעיר דוד ומלך יותם בנו תחתיו: בשנת שלשים ושמנה שנה לעזריהו מלך יהודה מלך זכריהו בן־ירבעם על־ישראל בשמרון ששה חדשים: ויעש הרע בעיני ה' כאשר עשו אבתיו לא סר מחטאות ירבעם בן־נבט אשר החטיא את־ישראל: ויקשד עליו שלם בן־יבש ויפהו קבל־עם וימיתו וימלך תחתיו: ויתר דברי זכריה הנם כתובים על־ספר דברי הימים למלכי ישראל: הוא דבר־ה' אשר דבר אל־יהוא לאמר בני רביעים ישבו לך על־פסא ישראל ויהי־כן: שלום בן־יבש מלך בשנת שלשים ותשע שנה לעזיה מלך יהודה ומלך ירח־ימים בשמרון: ועל־מנחם בן־גדי מתרצה ויבא שמרון ויך את־שלום בן־יבש בשמרון וימיתו וימלך תחתיו: ויתר דברי שלום וקשרו אשר קשר הנם כתובים על־ספר דברי הימים למלכי ישראל: אז יפה־מנחם את־תפסח ואת־כל־אשר־בה ואת־גבוליה מתרצה כי לא פתח ויך את כל־ההרותיה בקע: בשנת שלשים ותשע שנה לעזריה מלך יחנה מלך מנחם בן־גדי על־ישראל עשר שנים בשמרון: ויעש הרע בעיני ה' לא־סר מעל חטאות ירבעם בן־נבט

ט אשר החטיא את ישראל כל-ימיו: בא פול מלך-אשור על-
הארץ ויתן מנחם לפול אלף ככר-כסף להיות ידיו אתו
כ להחזיק הממלכה בידו. יצא מנחם את-הכסף על-ישראל
על כל-גבורי החיל לתת למלך אשור חמשים שקלים כסף
כא לאיש אחד וישב מלך אשור ולא-עמד שם בארץ: ויתר
דברי מנחם וכל-אשר עשה הלואהם פתובים על-ספר
כב דברי הימים למלכי ישראל: וישכב מנחם עם-אבתיו ומלך
פקחיה בנו תחתיו:

מלכים ב, ט"ו, 27-29

ב
בשנת
חמשים ושתים שנה לעזריה מלך יהודה מלך פקח בן-
כח רמליהו על-ישראל בשמרון עשרים שנה: ויעש הרע בעיני
ה' לא סר מן-חטאות ירבעם בן-נבט אשר החטיא את-
כט ישראל: בימי פקח מלך-ישראל בא תגלת פלאסר מלך
אשור ויקח את-עיון ואת-אבל בית-מעכה ואת-ינוח ואת-
קדש ואת-חצור ואת-הגלעד ואת-הגלילה כל ארץ נפתלי
ויגלם אשורה:

(שים לב: סעיפי השאלה בעמוד הבא)

ענה על סעיף א (חובה)

א. ירבעם בן נבט מוזכר בפסוק 9 ובפסוק 18, אף על פי שמלך כמאתיים שנה לפני שאירעו המאורעות המתוארים בפסוקים אלה. מהי התרומה של הזכרת ירבעם בפרק זה? הסבר.

ענה על שניים מן הסעיפים ב-ד.

ב. (1) בקטעים שלפניך יש סקירה של המלכים שמלכו בישראל וביהודה, ונאמר שבזמן שבישראל מלכו חמישה מלכים, ביהודה מלך אחד, עזריה / עוזיהו.

מהו הרעיון שההיסטוריוגרף מבקש להביע באמצעות סקירה זו? (3 נקודות)

(2) קרא את דברי ב' עוודד ומ' קוכמן שלפניך:

...כשנצטרע [חלה בצרעת] עוזיהו (= עזריהו), שימשו יותם בנו ואחריו גם אחז נכדו

שותפים במלוכה.

(ב' עוודד, מ' קוכמן, עולם התנ"ך, מלכים ב)

הכתוב המקראי שלפניך אינו מזכיר במפורש שיותם ואחז היו שותפים במלוכה של עוזיהו.

כיצד אי-הזכרת מידע זה מחזקת את הרעיון שציינת בתת-סעיף (1)? הסבר.

(3 נקודות)

ג. קרא פסוקים 16, 19-20 שלפניך.

(1) בפסוק 16 מוזכרת העיר האשורית "תפסח". יש חוקרים המעדיפים לקרוא "תפוח" (עיר בממלכת ישראל) במקום "תפסח".

הסבר מדוע הקריאה "תפוח" מציגה את מנחם באור שלילי מאוד.

(3 נקודות)

(2) מדוע האמור בפסוקים 19-20 יכול לשלול את הקריאה "תפסח"? (3 נקודות)

ד. קרא פסוקים 27-29 שלפניך.

(1) בימי פקח בן רמליהו התחיל השלב הראשון של חורבן ממלכת ישראל.

תאר שלב זה, ובסס את דבריך על הכתוב. (4 נקודות)

(2) קרא גם מלכים ב, י"ז, 6.

מהי השנה (הלועזית) שבה התרחש האירוע המתואר בפסוק זה? (2 נקודות)

שים לב: המשך הבחינה בעמוד 12.

5. קרא ישעיה, א', 9-1, 23-18.

ישעיה א', 9-1

א חֲזוֹן יִשְׁעִיָּהוּ בֶן-אֲמוּץ אֲשֶׁר חָזָה עַל-יְהוּדָה וּירוּשָׁלַם בְּיָמֵי
 ב עֲזִיָּהוּ יוֹתָם אַחֲזוּ יַחֲזִקִיָּהוּ מַלְכֵי יְהוּדָה: שָׁמְעוּ שָׁמַיִם וְהַאֲזִינִי
 ג אֶרֶץ כִּי הִיא דִבֶּר בְּנִים גְּדֹלְתֵי וְרוֹמְמֹתַי וְהֵם פָּשְׁעוּ בִי: יָדַע
 ד שׂוֹר קָנְהוּ וְחִמּוֹר אֲבוֹס בַּעֲלֵיו יִשְׂרָאֵל לֹא יָדַע עִמּוֹי לֹא
 ה הִתְבּוֹנֵן: הוּי גּוֹי חָטָא עִם כְּבֹד עוֹן זָרַע מְרַעִים בְּנִים מִשְׁחִיתִים
 ו עֲזְבוּ אֶת-ה' נֶאֱצוּ אֶת-קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל נִזְדוּ אַחֲזֹר: עַל מַה
 ז תָּבוּ עוֹד תּוֹסִיפוּ סָדָה כַּל-דָּאֵשׁ לַחֲלִי וְכַל-לֵבָב דָּוִי: מִכֶּפֶר-דָּגַל
 ח וְעַד-דָּאֵשׁ אֵין-בּוֹ מֵתָם פָּצַע וְחַבּוּדָה וּמִכָּה טְרִיָּה לֹא-זָדוּ
 ט וְלֹא חִבְּשׁוּ וְלֹא רִכְכָּה בְּשִׁמּוֹן: אֲרַצְכֶם שִׁמְמָה עֲרִיכֶם שְׂרָפוֹת
 י אֵשׁ אֲדַמְתֶּכֶם לִנְגֻדְכֶם זָרִים אֹכְלִים אֶתְהוּ וּשְׁמָמָה כְּמַהֲפַכַת
 יא זָרִים: וְנֹתְרָה בַת-צִיּוֹן כְּסִכָּה בְּכָרִם כְּמַלּוּנָה בְּמִקְשָׁה כְּעִיר
 יב נְצוּרָה: לֹלֵי הִיא צְבָאוֹת הוֹתִיר לָנוּ שְׂרִיד כְּמַעֲט כְּסֹדֶם
 יג הֵינּוּ לַעֲמֻדָה דְּמִינּוּ:

ישעיה א', 23-18

יד לְכוּ-נָא וְנִכְחָה יֹאמֶר ה' אֲסִיָּהוּ
 טו חֲטָאִיכֶם כְּשָׁנִים כְּשִׁלְג יִלְפִינּוּ אֲסִי-יֹאדִימוּ כְּתוֹלַע כְּצַמֵּר יִהְיוּ:
 טז אֲסִי-תֹאכְבוּ וּשְׁמַעְתֶּם טוֹב הָאֶרֶץ תֹּאכְלוּ: וְאֲסִי-תִמְאֲנוּ
 יז וּמְרִיתֶם חֲרִב תֹּאכְלוּ כִּי פִי ה' דִּבֶּר: אֵיכָה
 יח הִיתָה לְזוֹנָה קָרִיָּה נֶאֱמָנָה מִלֹּאֲתֵי מִשְׁפַּט צֶדֶק יִלֵּן בָּהּ וְעִתָּהּ
 יט מְרַצְחִים: כְּסִפְךָ הִיָּה לְסִיגִים סְבֹאךָ מֵהוֹל בְּמִים: שְׂרִיךְ
 כ סוֹדְרִים וְחִבְרֵי גְנָבִים כִּלּוּ אֶהָב שְׂחָד וְרֹדֶף שְׁלֹמְנִים יִתּוֹם לֹא
 כא יִשְׁפֹּטוּ וְרִיב אֲלִמְנָה לֹא-יָבּוּא אֲלֵיהֶם:

ענה על סעיף א (חובה).

א. בפסוקים 1-9 שלפניך נרמז על אירוע הרסני שהתרחש ביהודה בימי חזקיהו.

(1) מהו האירוע, ובאיזו שנה (לועזית) התרחש אירוע זה? (4 נקודות).

(2) על פי פסוקים 7-8, מה היו התוצאות של האירוע שהזכרת בתת-סעיף (1)?

(4 נקודות)

ענה על שניים מן הסעיפים ב-ד.

ב. בפסוקים 2-3 שלפניך אלוהים טוען טענה קשה נגד העם.

(1) על פי פסוק 2, מהי טענה זו? (3 נקודות)

(2) ציין את אחד מן הדימויים המוזכרים בפסוק 3, והסבר כיצד הוא מדגיש את הטענה

שבפסוק 2.

(3 נקודות)

ג. קרא פסוקים 18-20 שלפניך.

(1) ה' מבטיח לעם שינוי. מהו שינוי זה? (3 נקודות)

(2) מהי הפעולה של העם שתאפשר את השינוי שציינת בתת-סעיף (1), ומהי הפעולה

שתמנע אותה? (3 נקודות)

ד. קרא פסוקים 21-23 שלפניך.

(1) בפסוקים אלה הנביא מבקר את המצב החברתי השורר ביהודה.

הבא מן הכתוב שתי דוגמאות למצב חברתי זה, והסבר אותן. (3 נקודות)

(2) קרא גם מלכים ב, י"ח, 5-6.

האם הביקורת של הנביא עולה בקנה אחד עם המסופר על תקופתו במלכים ב, י"ח,

5-6? נמק. (3 נקודות)

פרק שלישי — נושאי החובה (18 נקודות)

ענה על שלוש מן השאלות 6-9 (לכל שאלה — 6 נקודות).

חוק

6. קרא דברים ו', 10-14.

וְהָיָה כִּי יִבְיֵאֵךְ ה' אֱלֹהֶיךָ אֶל-הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לְאַבְרָהָם לֵאמֹר וְלֵיעֶקֶב לֵתֵת לָךְ עָרִים גְּדֹלוֹת וְטֹבֹת אֲשֶׁר לֹא-בָנִיתָ: וּבָתִּים מְלֵאִים כָּל-טוֹב אֲשֶׁר לֹא-מְלֵאתָ וּבְרַת חֲצוּבִים אֲשֶׁר לֹא-חָצַבְתָּ כְּרָמִים וְזֵיתִים אֲשֶׁר לֹא-נִטְעַתָּ וְאֹכְלֹת וְשֹׁבַעַת: הַשְּׂמֹד לָךְ פְּרֹת-שִׂפְחָת אֶת-ה' אֲשֶׁר הוֹצִיאָךְ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם מִבֵּית עַבְדִּים: אֶת-ה' אֱלֹהֶיךָ תִירָא וְאֹתוֹ תַעֲבֹד וּבְשֵׁמוֹ תִשָּׁבַע: לֹא תִלְכֹּן אַחֲרֵי אֱלֹהִים אֲחֵרִים מֵאֱלֹהֵי הָעַמִּים אֲשֶׁר סָבִיבוֹתֶיכֶם:

- א. מה הן שתי האזהרות שבפסוקים אלה? (2 נקודות)
- ב. הבא מן הקטע נימוק לכל אחת מן האזהרות, והסבר אותו. (4 נקודות)

חכמה

7. קרא איוב א', 6-12.

וַיְהִי הַיּוֹם וַיָּבֹאוּ בְנֵי הָאֱלֹהִים לְהִתִּיצֵב עַל-ה' וַיָּבֹא גַם-הַשָּׁטָן בְּתוֹכָם: וַיֹּאמֶר ה' אֶל-הַשָּׁטָן מֵאֵין תָּבֹא וַיַּעַן הַשָּׁטָן אֶת-ה' וַיֹּאמֶר מִשּׁוֹט כַּאֲרֵץ וּמִהַתְּהַלֵּךְ בָּהּ: וַיֹּאמֶר ה' אֶל-הַשָּׁטָן הֲשִׁמַּת לְבָבְךָ עַל-עַבְדִּי אִיּוֹב כִּי אֵין כַּמֹּהוּ בְּאֶרֶץ אִישׁ תָּם וַיִּשְׁדָּ יְרֵא אֱלֹהִים וְסָר מִרָע: וַיַּעַן הַשָּׁטָן אֶת-ה' וַיֹּאמֶר הַחֲנֹס יְרֵא אִיּוֹב אֱלֹהִים: הֲלֹא-אֶתְּ שָׂכַת בְּעֵדוֹ וּבְעֵד־בֵּיתוֹ וּבְעֵד כָּל-אֲשֶׁר-לוֹ מִסָּבִיב מַעֲשֵׂה יָדָיו בְּרִכְתּוֹ וּמִקְנֵהוּ פָּרִץ בְּאֶרֶץ: וְאוֹלָם שַׁלַּח נָא יָדְךָ וְגַע בְּכָל-אֲשֶׁר-לוֹ אִם-לֹא עַל-פָּנֶיךָ יִבְרָכְךָ: וַיֹּאמֶר ה' אֶל-הַשָּׁטָן הִנֵּה כָל-אֲשֶׁר-לוֹ בְּיָדְךָ נָק אֵלָיו אֶל־תִּשְׁלַח יָדְךָ וַיֵּצֵא הַשָּׁטָן מֵעַם פְּנֵי ה':

- א. הסבר את הטענה של השטן בנוגע ליראת האלוהים של איוב. בסס את דבריך על הכתוב. (3 נקודות)
- ב. מה השטן מציע לעשות כדי להוכיח את טענתו? (3 נקודות)

נביאי אמת ושקר

8. קרא דברים י"ח, 18-22.

יח נְבִיאֵי אֱקִים לָהֶם מִקְרֹב אֲחִיהֶם כַּמִּוֶּךְ וְנִתְּתִי דְבָרִי
 יט בְּפִיו וְדַבֵּר אֲלֵיהֶם אֶת כָּל־אֲשֶׁר אֶצְוֶנוּ: וְהָיָה הָאִישׁ אֲשֶׁר
 לא־יִשְׁמַע אֶל־דְּבָרֵי אֲשֶׁר יִדְבֹר בְּשֵׁמִי אֲנֹכִי אֹדְרֵשׁ מֵעַמּוֹ:
 כ אך הַנְּבִיאֵי אֲשֶׁר יִזְיֹד לְדַבֵּר דְּבָר בְּשֵׁמִי אֶת אֲשֶׁר לֹא־צִוִּיתִיו
 לדַּבֵּר וְאֲשֶׁר יִדְבֹר בְּשֵׁם אֱלֹהִים אֲחֵרִים וּמֵת הַנְּבִיאֵי הַהוּא:
 כא וְכִי תֹאמַר בְּלִבְבְּךָ אֵיכָה נִדְּעַ אֶת־הַדְּבָר אֲשֶׁר לֹא־דִבְּרוּ
 כב ה': אֲשֶׁר יִדְבֹר הַנְּבִיאֵי בְּשֵׁם ה': וְלֹא־יְהִיֶּה הַדְּבָר וְלֹא
 יבֹא הוּא הַדְּבָר אֲשֶׁר לֹא־דִבְּרוּ ה': בְּזֵרוֹן דִּבְּרוּ הַנְּבִיאֵי לֹא
 תִּגְדָּר מִמֶּנּוּ:

א. על פי פסוקים 18-20, מהו ההבדל בין נביא אמת לנביא שקר? בסס את דבריך על הכתוב.
 (2 נקודות)

ב. (1) על פי פסוקים 21-22, מהו הקריטריון שעל פיו אפשר לדעת אם נבואה היא
 נבואת שקר? בסס את דבריך על הכתוב. (2 נקודות)
 (2) מהו החיסרון של קריטריון זה? (2 נקודות)

תגובות לחורבן ושיבת ציון

9. קרא ישעיה מ', 3-5.

ג קוֹל קוֹרֵא בְּמִדְבָּר פִּנּוּ דֶּרֶךְ ה':
 ד יִשְׂרָאֵל בְּעֵרְבָה מְסֻלָּה לֹא־הִינוּ: כָּל־גֵּיא יִנְשָׂא וְכָל־הַר וְגִבְעָה
 ה יִשְׁפְּלוּ וְהָיָה הָעֶקֶב לְמִישׁוֹר וְהָרְכָסִים לְבִקְעָה: וְנִגְלָה כְּבוֹד
 ה': וְרָאוּ כָל־בָּשָׂר יַחְדָּו כִּי פִי ה' דִּבֶּר:

הנביא מתאר שינוי שיחול בטבע.

א. מהו שינוי זה? (3 נקודות)

ב. קרא גם ישעיה, מ"ח, 20: "צאו מבבל ברחו מכשדים."

על פי פסוק זה, מהי המטרה של הנביא בתיאור השינוי שיחול בטבע? (3 נקודות)

פרק רביעי — נושאי ההרחבה (6 נקודות)

ענה על אחת מן השאלות 10-13 (6 נקודות).

חוק

10. קרא דברים י"ז, 8-13.

ח כִּי יִפְלֹא מִמֶּךָ דְבַר לַמִּשְׁפָּט בֵּין-דָּם וּלְדָם בֵּין-דִּין לְדִין וּבֵין
נִגְעַ לְנִגְעַ דְּבַרֵי רִיבַת בְּשַׁעֲרֶיךָ וּקְמַת וְעֲלִית אֶל-הַמָּקוֹם
ט אֲשֶׁר יִבְחַר ה' אֱלֹהֶיךָ בּוֹ: וּבֵאת אֶל-הַכֹּהֲנִים הַלְוִיִּם וְאֶל-
י הַשֹּׁפֵט אֲשֶׁר יִהְיֶה בַיָּמִים הָהֵם וּדְרִשְׁתָּ וְהִגִּידוּ לְךָ אֵת דְּבַר
י הַמִּשְׁפָּט: וְעִשִׂית עַל-פִּי הַדָּבָר אֲשֶׁר יִגִּידוּ לְךָ מִן-הַמָּקוֹם
הַהוּא אֲשֶׁר יִבְחַר ה' וְשִׁמַּרְתָּ לַעֲשׂוֹת כְּכֹל אֲשֶׁר יֹרֹךְ:
יא עַל-פִּי הַתּוֹרָה אֲשֶׁר יֹרֹךְ וְעַל-הַמִּשְׁפָּט אֲשֶׁר-יֹאמְרוּ לְךָ
תַעֲשֶׂה לֹא תִסּוּר מִן-הַדָּבָר אֲשֶׁר-יִגִּידוּ לְךָ יָמִין וּשְׂמָאל:
יב וְהָאִישׁ אֲשֶׁר-יַעֲשֶׂה בְּזוּזוֹן לְבַלְתִּי שָׁמַע אֶל-הַכֹּהֵן הָעֹמֵד
לְשֵׁרֵת שֵׁם אֶת ה' אֱלֹהֶיךָ אוֹ אֶל-הַשֹּׁפֵט וּמַת הָאִישׁ הַהוּא
יג וּבְעֵרַת הָרַע מִיִּשְׂרָאֵל: וְכֹל-הָעַם יִשְׁמְעוּ וִירְאוּ וְלֹא יִזְדוּן
עוֹד:

א. הבא מן הכתוב שתי ראיות לסמכותו הבלתי מעורערת של בית הדין היושב במקום שבו

יבחר ה' (3 נקודות)

ב. לדעתך, האם סמכות זו תורמת לחברה או מסכנת אותה? נמק את תשובתך. (3 נקודות)

חכמה

11. קרא איוב, ל"ח, 1-4.

א וַיַּעַן הָאֱתָנָה אֶת-אִיּוֹב
 ב מִנְהַסְעָרָה וַיֹּאמֶר: מִי זֶה וּמַחְשִׁיב עֵצָה בְּמִלִּין בְּלִידְעָת: אֲדַר-
 ד נָא כַגִּבֹר חֲלִיצִיךָ וְאִשְׁאֲלֶךָ וְהוֹדִיעַנִי: אֵיפֹה הִיטָּ בְיַסְדֵי-
 אַרְצֵךְ הַגֹּד אֲסִידְעָת בִּינָה:

- א. הסבר את המסר שה' מפנה אל איוב בקטע זה באמצעות השאלות הרטוריות. (3 נקודות)
- ב. האם המסר של השאלות הרטוריות הוא אכן מענה לאיוב? נמק את תשובתך. (3 נקודות)

נביאי אמת ושקר

12. קרא מלכים א, כ"ב, 13-18.

יג וְהַמְלָאךָ
 יד אֲשֶׁר-הֵלֵךְ לִקְרֹא מִיכִיָּהוּ דָבָר אֱלֹהִים לֵאמֹר הִנֵּה-נָא דְבַרִּי
 טו הַנְּבִיאִים פֶּה-אֶחָד טוֹב אֶל-הַמֶּלֶךְ יִהְיֶה-נָא דְבַרְיֶךָ כְּדָבָר אֶחָד
 יז מֵהֵם וּדְבַרְתָּ טוֹב: וַיֹּאמֶר מִיכִיָּהוּ חִי-הֵי: כִּי אֶת-אֲשֶׁר יֹאמֶר
 יח ה' אֵלַי אַתּוּ אֲדַבֵּר: וַיָּבֹא אֶל-הַמֶּלֶךְ וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ אֵלָיו
 יט מִיכִיָּהוּ הַגֵּלֶךְ אֶל-רַמֹּת גִּלְעָד לְמַלְחָמָה אֲסִי-נַחְדֵּל וַיֹּאמֶר
 כ אֵלָיו עֲלֵה וְהַעֲלַח וְנָתַן ה' בְּיַד הַמֶּלֶךְ: וַיֹּאמֶר אֵלָיו הַמֶּלֶךְ
 כא עַד-כַּמָּה פַעֲמִים אָנִי מִשְׁבִּיעֶךָ אֲשֶׁר לֹא-תִדְבֹר אֵלַי רַק-
 כב אֱמֶת בְּשֵׁם ה': וַיֹּאמֶר רֵאִיתִי אֶת-כָּל-יִשְׂרָאֵל נִפְעִים אֶל-
 כג הַהָרִים בְּצֵאֵן אֲשֶׁר אֵין-לָהֶם רֵעָה וַיֹּאמֶר ה' לֹא-אֲדַנִּים
 כד לְאֵלֹהִים יִשׁוּבוּ אִישׁ-לְבֵיתוֹ בְּשָׁלוֹם: וַיֹּאמֶר מֶלֶךְ-יִשְׂרָאֵל אֶל-
 כה יְהוֹשֻפֵט הֲלֹא אָמַרְתִּי אֵלֶיךָ לֹא-יִתְּנָבָא עָלַי טוֹב כִּי אֲסִדְעֶ:

בפסוקים 15-18 בקטע שלפניך יש ביקורת מרומזת על יחסו של מלך ישראל לדברי נבואה.

הסבר את הביקורת, ובסס אותה על הכתוב.

תגובות לחורבן ושיבת ציון

13. קרא יחזקאל, ל"ז, 1-14.

א היתה עלי יד-ה' ויוציאני ברוח-ה' ויניחני בתוך הבקעה
 ב והיא מלאה עצמות: והעבירני עליהם סביב ו סביב והנה
 ג רבות מאד על-פני הבקעה והנה יבשות מאד: ויאמר אלי
 ד בן-אדם התחיינה העצמות האלה ואמר אדני ה' אתה
 ידעת: ויאמר אלי הנבא על-העצמות האלה ואמרת אליהם
 ה העצמות היבשות שמעו דבר-ה': כה אמר אדני ה'
 ו לעצמות האלה הנה אני מביא בכס רוח וחיותם: ונתתי
 ז עליכם גידים והעלתי עליכם בשר וקרמתי עליכם עור ונתתי
 ח בכס רוח וחיותם וידעתם כי-אני ה': ונבאתי כאשר צויתי
 ט ויהי-קול כהנבאי והנה-רעש ותקרבו עצמות עצם אל-
 י עצמו: וראיתי והנה-עליהם גדים ובשר עלה ויקרם עליהם
 כ עוד מלמעלה ורוח אין בהם: ויאמר אלי הנבא אל-הרוח
 ל הנבא בן-אדם ואמרת אל-הרוח כה-אמר ו אדני ה'
 מ מארבע רוחות באי הרוח ופחי בהרוגים האלה וחיו:
 נ והנבאתי כאשר צוני ותבוא בהם הרוח וחיו ויעמדו על-
 ס רגליהם תיל גדול מאד מאד: ויאמר אלי בן-אדם העצמות
 ע האלה כל-בית ישראל המה הנה אמרים יבשו עצמותינו
 פ ואבדה תקותנו נגזרנו לנו: לכן הנבא ואמרת אליהם כה-
 צ אמר אדני ה' הנה אני פתח את-קברותיכם והעליתי
 ד אתכם מקברותיכם עמי והבאתי אתכם אל-אדמת ישראל:
 ה וידעתם כי-אני ה' בפתחי את-קברותיכם ובהעלותי אתכם
 ו מקברותיכם עמי: ונתתי רוחי בכס וחיותם והנחתי אתכם
 ז על-אדמתכם וידעתם כי אני ה' דברתי ועשיתי נאם-
 ח ה':

בחזון העצמות היבשות שלפניך הנביא יחזקאל מעודד את העם במצוקותיו.

הסבר את המצוקה של העם ואת דברי העידוד של הנביא.

בסס את דבריך על הכתוב.

שים לב: המשך הבחינה בעמוד 20.

פרק חמישי — קטע שלא נלמד (12 נקודות)

ענה על שאלה 14 חובה ועל שתיים מן השאלות 15-17 (לכל שאלה — 4 נקודות).

קרא יהושע, ט' 1-18.

א ויהי כשִׁמְעַע
ב כָּל־הַמְּלָכִים אֲשֶׁר בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן בְּהַר וּבַשְּׁפֵלָה וּבְכָל חוֹף הַיָּם
ג הַגָּדוֹל אֶל־מוֹל הַלְּבָנוֹן הַחֲתִי וְהָאֲמֹרִי הַכְּנַעֲנִי הַפְּרִזִי הַחִוִּי
ד וְהַיְבוּסִי: וַיִּתְקַבְּצוּ יַחְדָּו לְהִלָּחֵם עִם־יְהוֹשֻׁעַ וְעִם־יִשְׂרָאֵל פֶּה
ה אַחַד: וַיֹּשְׁבֵי גִבְעוֹן שָׁמְעוּ אֶת אֲשֶׁר עָשָׂה
ו יְהוֹשֻׁעַ לִירִיחוֹ וְלַעִי: וַיַּעֲשׂוּ גַם־הֵמָּה בְּעֶרְמוּהָ וַיִּלְכּוּ וַיִּצְטִיֲרוּ
ז וַיִּקְחוּ שְׁקִים בָּלִים לְחַמּוּרֵיהֶם וְנֹאדוֹת יַיִן בָּלִים וּמִבְּקָעִים
ח וּמִצְדָּרִים: וַנַּעֲלוֹת בַּלּוֹת וּמִטְלָאֵת בְּרַגְלֵיהֶם וּשְׁלֹמוֹת בַּלּוֹת
ט עָלֵיהֶם וְכָל לֶחֶם צֵידָם יָבֵשׁ הָיָה נִקְדָּים: וַיִּלְכּוּ אֶל־יְהוֹשֻׁעַ
י אֶל־הַמַּחֲנֶה הַגִּלְגָּל וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו וְאֶל־אִישׁ יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ
יא רְחוֹקָה בָּאנוּ וְעַתָּה כִּרְתוּ־לָנוּ בְרִית: וַיֹּאמְרוּ אִישׁ־יִשְׂרָאֵל
יב אֶל־הַחִוִּי אוֹלֵי בְקַרְבֵי אֲתָה יוֹשֵׁב וְאַיִךְ אַכְרוֹת־לָךְ בְּרִית:
יג וַיֹּאמְרוּ אֶל־יְהוֹשֻׁעַ עֲבָדֶיךָ אֲנַחְנוּ וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם יְהוֹשֻׁעַ מִי
יד אַתֶּם וּמֵאִיִן תִּבְּאוּ: וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו מֵאֶרֶץ רְחוֹקָה מְאֹד בָּאוּ
טו עֲבָדֶיךָ לְשֵׁם ה' אֱלֹהֶיךָ כִּי־שָׁמַעְנוּ שָׁמְעוּ וְאֵת כָּל־אֲשֶׁר
טז עָשָׂה בְּמִצְרַיִם: וְאֵת כָּל־אֲשֶׁר עָשָׂה לְשֵׁנֵי מַלְכֵי הָאֲמֹרִי
יז אֲשֶׁר בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן לְסִיחֹן מֶלֶךְ חֶשְׁבּוֹן וְלַעֲוֹג מֶלֶךְ־הַבְּשָׁן
יח אֲשֶׁר בְּעַשְׁתְּרוֹת: וַיֹּאמְרוּ אֵלָינוּ זְקִינֵינוּ וְכָל־יֹשְׁבֵי אֶרְצֵנוּ
יט לֵאמֹר קָחוּ בְיָדְכֶם צֵידָה לַדֶּרֶךְ וּלְכוּ לִקְרֹאתֶם וְאִמְרַתֶם
כ אֲלֵיהֶם עֲבָדֵיכֶם אֲנַחְנוּ וְעַתָּה כִּרְתוּ־לָנוּ בְרִית: זֶה לַחֲמֵנוּ
כא חָם הַצְּטִיִּדְנוּ אֹתוֹ מִבְּתֵינֵנוּ בְּיוֹם צִאתֵנוּ לְלֶכֶת אֲלֵיכֶם וְעַתָּה
כב הִנֵּה יָבֵשׁ וְהָיָה נִקְדָּים: וְאֵלֶּה נֹאדוֹת הַיַּיִן אֲשֶׁר מְלֵאנוּ
כג חַדְשִׁים וְהִנֵּה הִתְבַּקְּעוּ וְאֵלֶּה שְׁלֹמוֹתֵינוּ וְנַעֲלִינוּ בְּלוֹ מֶרֶב
כד הַדֶּרֶךְ מְאֹד: וַיִּקְחוּ הָאֲנָשִׁים מִצֵּידָם וְאֶת־פִּי ה' לֹא שָׁאלוּ:
כה וַיַּעַשׂ לָהֶם יְהוֹשֻׁעַ שְׁלוֹם וַיְכַרֵּת לָהֶם בְּרִית לְחַיּוּתָם וַיִּשְׁבְּעוּ
כו לָהֶם נְשִׂאֵי הָעֵדָה: וַיְהִי מִקְצֵה שְׁלֹשֶׁת יָמִים אַחֲרֵי אֲשֶׁר־

ויאמר
אכרת

כִּרְתוּ לָהֶם בְּרִית וַיִּשְׁמְעוּ כִּי־קָרְבִים הֵם אֵלָיו וּבְקָרְבוֹ הֵם
יִשְׁבִּים: וַיִּסְעוּ בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל וַיָּבֹאוּ אֶל־עָרֵיהֶם בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי
וְעָרֵיהֶם גִּבְעוֹן וְהַכְּפִירָה וּבְאֵרֹת וְקָרִית יְעָרִים: וְלֹא הָכּוּם
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כִּי־נִשְׁבְּעוּ לָהֶם נְשִׂאֵי הָעֵדָה בַּה' אֱלֹהֵי
יִשְׂרָאֵל וַיִּלְנוּ כָּל־הָעֵדָה עַל־הַנְּשִׂאִים:

ענה על שאלה 14 (חובה)

14. מהו ההבדל בין ההתנהגות של הגבעונים כלפי בני ישראל ובין ההתנהגות של שאר עמי כנען כלפי בני ישראל? בסס את דבריך על הכתוב.

ענה על שתיים מן השאלות 15-17.

15. הגבעונים הצטיידו בציד מיוחד כדי לבצע את מזימתם. כתוב פריט אחד שהצטיידו בו, ותאר כיצד עזר להם פריט זה במזימתם.

16. קרא פסוק 7 שלפניך וגם דברים, כ', 16-18.

הסבר מדוע תחילה היססו אנשי ישראל לכרות ברית עם הגבעונים. בסס את דבריך על הנאמר בדברים, כ', 16-18.

17. קרא פסוקים 14-15 בקטע שלפניך.

בפסוקים אלה יש ביקורת מפורשת על הברית שנכרתה עם הגבעונים. הסבר את הביקורת.

בהצלחה!